

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 ..
Negyed évre . . . 3 ..
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetések

és nyiltéri közlemények
jutányosan közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

kiadó hivatal

Gromon-utca 2. sz. a.

Wittigschlager C. ezégnél

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhiva alba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felölös szerkesztő:

Feymann Gyula

ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager C. könyvkereskedésében is felvétetnek
Gromon-utca 2. szám.

Néhány szó a biztosítási ügyről.

A sok pusztító tűz, melyek az idén nyáron valóságos csapásként neheztek az országra nemcsak azt a népet sujtotta, melynek vagyonát a vörös kakas elpusztította, hanem a biztosító intézetekre nézve is kellemetlen hatással volt. Hozzáértők legalább harmincz millió koronára teszik azt az értéket melyet a tűz az idén a fővárosban és a vidéken elhamvasztott. A haszonra dolgozó biztosító intézetek az idén nem érik el Magyarországon azt az eredményt, amit a múlt esztendőben és ez a körülmény nem egy biztosító intézeti részvényes urat tölt el keserűséggel. Bármilyen részvétellel vagyunk is a tisztelt részvényes urak csorbulást szenvedő érdekei iránt, mégsem mulaszthatjuk el, hogy kifejezést ne adjunk a károsodott közönség körében elhangzó azon általános panasznak, hogy a biztosító intézetek szinte embertelenül szorították le a minimumra azt az összeget, melyet a tűz által károsodottaknak ki kellett fizetni. Nem ritkák az olyan esetek, hogy gazdák, háztulajdonosok, földbirtokosok és gyárosok a szenvedett kárnak csak egy negyed-részt kapták meg kárterítés fejében a biztosító intézettől. És ez egy csunya, veszedelmes állapot.

A biztosító intézetek az idén körülbelül azt csináltak a tüzkárosultakkal, amit akartak. Kényük — kedvük szerint állapították meg az elpusztult ingatlanok és a szenvedett kár értékét s mikor az érdekeikben mélyen sértett felek az ilyen becslés ellen tiltakoztak a biztosító intézetek a helyzet magaslátára emelkedtek s eként biztatták a feleket:

— Ha nem tetszik, tessék perelni.

Hónapokig sőt esztendőig huzódó perre utasították azokat a polgárokat, akinek vagyonát a tűz tönkre tette s minden krajczárra égető szükségük van. Akiknek többet ér ma ötven forint, mint holnap száz.

Ezt a körülményt nyilván nagyon jól

ismerik a mi biztosító intézeteinknél. A nagy preszsiót, amit a nyomor és szükség gyakorol az emberekre így használják ki ők a saját javukra, jól tudván, hogy a leégett embernek sem ideje, sem kedve nincsen a pereskedésre. Így védik ők árkon s bokron keresztül, az emberség sőt néha a tisztesség rovására, de főként a törvény s az alapszabályaik ellenére a részvényeseik érdekeit.

S mialatt ők mindenképpen kibujni igyekeznek vállalt köteleseik alól a legkínosabb pedanteriával követelik meg, hogy a biztosított fél pontosan feleljen meg kötelezettségének s tüzkár esetén a legkisebb forma hiba is, melyet a fél részéről tapasztalnak az illetéknek nem terminusra való fizetése is elegendő nekik arra, hogy a kárterítést magukról elhárítsák.

Ilyen esetekre számtalan példa volt a legutóbbi négy hónap folyamán.

Ismét felmerül a fontos nagyérdékű kérdés: a biztosítási intézménynek, de főleg a tüzkárbiztosításnak államosítása. Eminens szükség van erre, nemcsak a károsodó állampolgárok, de magának az államnak szempontjából is, mert akár milyen nagy és sok tűz pusztítson is a társaságok haszna mégis milliókra rug esztendőként.

Persze az állami biztosítás intézményét nem lehet máról holnapra megvalósítani. De addig is, míg ez a gyökres reform létesülhet, gyakoroljon az állam sokkal komolyabb ellenőrzést a biztosító intézetek felett mindazt addig tette, különösen a tömeges tüzkatasztrófák alkalmából hatványozza az ellenőrzés teendőit. Így legalább elejét vehetjük ennek, hogy a gazda vagy háztulajdonos, aki évtizedeken át fizeti nagy megerőltetések árán a magas illetékeket, nem fog jogos érdekében csorbát szenvedni. De indokoltá teszi az ellenőrzést a gombamódra szaporodó külföldi ekzotikus nevek alatt szereplő új biztosító intézetek is.

Két havi pihenés és ádülés után folyó hó 28-án d. u. 3 órakor városunk atyjai ismét összejöttek a városi adóhivatallá átalakított és ez alkalomra megint rendeltetési céljának visszaadott díszteremben a IV. rendes közgyűlést megtartandó.

Hogy az elmúlt nyár nemcsak igen forró, de egyúttal esős nélküli volt, azt híven visszatükrözi a napirend is, mely két havi pihenés után csak 20 tárgyig volt képes megnőni, a melyekből egy „hivatalból”, egy tárgy pedig „határozatilag” levétett róla t. i. a napirendről. A városatyják is nagyon csekély számban, 17-en jelentek meg, s így 10 a szavazattal bíró tisztviselővel együtt összesen 27-en voltak jelen. Mind ezeknek dacára elég érdekes volt a mai közgyűlés, melyen a szerb városatyják ismét csak 3 taggal, és pedig 2 liberális és 1 radikális által voltak képviselve.

Ez alkalommal is beigazolást nyert azon általánosan elterjedt nézet, hogy városunk fejlődésének csakis a sok bizottságolás álja útját; igaznak bizonyult ama mondás: ha a jó Uristenünk a világ megteremtését bizottságra bízta volna a világ mai napig sem lenne megteremtve. Csakhogy nálunk az egyik szakbizottság a másiknak munkáját rongja!

De térjünk át a napirend fontosabb tárgyaira. Bevezetesként szerepelt mint „Lied ohne Worte” polgármesterünknek június, július és augusztus havi jelentése a közigazgatás menetéről és a törvényhatóság állapotáról. Ambátor a jelentés a törvény értelmében közszemlére volt kitéve, bátran állíthatjuk, hogy annak tartalmát az igen tisztelt polgármesteren kívül, senki sem ismeri.*) Nem lehetne úgy mint testvér városunkban — Verseczen szokás, a jelentést a közgyűlésben felolvasni vagy mint másutt előzőleg a helyilapokban közzé tenni?

Rendőrkapitányságunk is tündöklött egy szabályrendelet tervezettel. Közbiztonságunk oly jó és minden tekintetben kifogástalan, csak még hiányzott a bemutatott szabályrendelet tervezet — a kapuzárásról és a ház mesterek által szedendő díjak megállapításáról. A tervezetnek megismertetése a közgyűlésen örömteljes megdöbbenést keltett, kár hogy a rendőrkapitányság a közgyűlésen képviselve nem volt — talán nem vették volna le a napirendről mint fölöslegest.

Házi vasúttársaságunknak engedélyeztetett a Temes alából 25 év alatt visszafizetendő 37.500 kor. kamat nélküli kölcsön, hogy a Temespartii állomáson szükséges bővítések eszközölthessenek. Most csak fokozzák a létesítések menettehetségét is s szüntessék be az eddigi kedvelt bummel-czug lassúságát.

*) Hát a leiró díjnak senki?

A szedő.

TÁRCA

Egy tehetséges asszony.

Irta: Pekár Gyula.
(Folytatás.)

Ahogy este a Parc Monceau átmentem, még egyszer kíváncsian gondoltam át mindezeket. A párisi irodalmi élet estélyeire az embernek olyan készületlen kell mennie, mint egy vizsgára, ha igazán élvezni akar. Nos, ritkán láttam oly lázas sokadalmat a Madame d'Étirole termeiben, mint ezuttal. Meg kell jegyezni, hogy négy pompás terme volt ennek a szalonnak: mind a négy különböző szimbolikus jelentőséggel. Az elsőben a tiszta Louis teremben fogadta a haziasszony a mindennapi szellemes írót, növekvő tehetségeket, a második, tiszta fehér oszlopos Empire teremben a már ismert, hivatalos nagyságokat például az akadémikusokat üdvözölte, kiknek meddő halhatatlansága és pompázatos nuala mellett ehhez a klasszikus hidegséghez. A harmadik olasz Renaissance-szalonn becses képeivel a művészek otthona volt, — a negyedik indus „barlangban” allandóan rejtejes mécses égett s ez volt a modern misztikus temploma. Tudom, jó időn át itt trónolt a „Rozet Coix” modern főpapja, a szép Sar Peladan. — kíváncsi, nagyvilági hölgyeitől körülvéve itt tartott kabbalista istentiszteletet. . . . Mme d'Étirole sutogva az első termekben lelkesítette a fiatalokat. Mintha csak jelmezhálon lett volna, szokása szerint ma is Mme de Sévignének volt öltözve. Színeveztetett zöld selyemruhája széles habban owlott ki a karosszékből, halántéktúrtei hosszan és klasszikusan lógtak be arcába, a kezében egy valóságos Louis legyezőt tartott. Erősen ki volt festve s így este viilanyfény-

nél nem nézett ki többnek, mint — párisi szólásmód szerint — egy „negyvenéves fiatal asszonynak”. Azt mondják, nappal hetvenéves volt, — de hisz különben ez lényegtelen, mert nappal sose látta senki. . . . A régi francia szalondámát akarta ő megvalósítani, ez volt minden ambíciója. Persze nagyon meg kellett alkudnia a mostani demokrata és bohém világgal. Sem a pohos bankárok, sem a fészületlen művészi nagyságok nem voltak nagyon festői jelenségek, — aztán meg ezek a bohémek sose éltek törvényesen rendezett szerelmi viszonyok közt, Mme d'Étirole azonban megbocsátott nekik: a szabad szerelem rend szerét fogadta el szalonjában, sőt annyira ment engedékenységekben, hogy a művészeket és félhivatalosan elismert kedveseiket már nem egyszer mint „Monsieur” és „Madame”-ot, vagyis mint házastársakat jelentette be inasával, tisztán az előkelő „stílus” kedvéért. Hány boldog, vagyis inkább boldogtalan hazasságnak vette meg ez a berendezés az alapját! . . . A modern Mme de Svingé most felkelt és megszólított azzal az udvarias megdöbbenéssel, melylyel rendszer szalonja kiváló csillagairól szokott beszélni:

Nos mit szól ehhez a tüneményserű nőhöz? . . . Most már el van döntve: ő a század legcsodásabb tüneménye!

Mme d'Étiolenak ez volt a szavajárása, mindig a szalon legutolsó újdonsága volt a „század legcsodásabb tüneménye”.

— Rajta urak, menjenek — folytatá — találják ki ennek a szfinxnek a titkát! most még senki se tudja . . .

— Hát igazán semmit sem tudni felőle? — kérdezém, — senki sem tudja, micsoda rejélyes ihlet hozta létre a remekműveket?

— Senki mon ami, — mondom, ő a század legcsodásabb tüneménye!

— Csinos?

— Még kérde? Mikor látott nilam csunya nőket? Az én szalonom esztétikai szalon, a szép otthona. . . . Menjen be és nézze meg!

Egy szépségflastrom akkor pattant le arcáról, de ő nem vette észre. Én követtem a szinte bucsujárásra tóduló frakkos s-reget a másik tereembe.

Milyen lehet ez a genialis asszony? Férfiaskodó vén kisasszonyt, fantasztikus, csunya némbert, vagy a legjobb esetben egy perrefaelita szentet fogok-e látni? Egy bohém. Botticelli-utánzatot, ami florenci palástban sétál s lilomot tart a kezében? . . . Első pillanatra anyyi volt az Empire teremben, hogy semmit sem láttam. Nagynehézen körül kerültem ahhoz a fehér oszlophoz, ahol ennek az udvarnak közepén sejt-ttem s ott egyszerre közelről megpillantottam Madame Jehanne Valéryt.

Ott ült az oszlop alatt egy etruszk diszt nagy zöld karosszékbén, szórakozottan nézett végig a társaságon s mosolyogva felelt a hozzá intézett tömeges kérdésekre. Elbámultam, mindent vártam volna, csak ezt nem. Férfiaskodó némbert, vagy Botticelli utánzat helyett egy nemzetközi eleganciával öltözött, teljessen normális, modern szép asszonyt láttam ott. Határozottan ő volt a legnormálisabb az egész irodalmi szalonban, — annyira az, hogy bele se illett d'Étirole gyűjteményébe. Én is, mások is csodálkozva néztük, mintha tévedés lett volna a dologban. . . . Pedig ő volt az. Madame Jehanne Valéry: egy 35—36 év körüli, nyulánk, de már gömbölyödő, kívánatos szőke asszony, aki első pillanatra mindenre inkább látszott teremtetve lenni, mint a művészetekre. Szép volt, abból a bizonyos lusta, szőke fajtából s nagy kék szemű és kissé vastag ajkainak mosolya mögött sajátos, szerelmes öntudatlanság aludt. Körülötte mint

Tisza miniszterelnök mint belügyminiszter nem hagyta jóvá a bécsi (?) biztosító társasággal megkötött szerződést, kiiktatván a város közönségét, hogy a város méltóságával nem fér össze, hogy az egy külföldi bizt. társulat főgynökségének alügynökségét szerepeljen, — pénzért sem.

A petroleum világítást Speibewein János polgár társunk nyerte el. Winterfeld János a szerződést szeretné 3 évre jóváhagyva látni. Csak egy évre lett jóváhagyva, mert a kőolaj árak éppen ez évben igen magasak.

A tűzifa szállítás Schulez Simon mint egyedüli ajánlkozóra bízott. Hát a többi fakeskedők miért nem konkuráltak?

A gazdasági bizottság a lötenyészítés emelése érdekében egy csikó teleprek létesítését javasolja beigazolván számszerűen, hogy eme igen fontos gazdasági ág felvirágzásának elősegítése áldozatba nem kerülne a városnak, mert a mellett, hogy a rendes évi kiadások a szedendő díjakkal fedeztetet nyerne, míg a befektetett tőke 8%-at jövedelmezne. A pénzügyi bizottság összeírását kívánja azon lakosoknak, a kik 4—10 évre köteleznék magukat a csikótelepre kihajtani. Az állandó választmány is ez utóbbi álláspontra helyezkedett. Az előadó Jovanovics tanácsnok hévvel és meggyőződéssel védte a gazdasági bizottság indítványát és beigazolta hogy a város nem kockáztat semmit, holott kellene ily fontos gazdasági ág emelésére áldoznia is valamit. Hiába volt minden erőlködése — az összeírás elrendeltetett.

Az ármentesítő társulatnak nincs többé szüksége a városi területen létesített árapasztó csatornára és hajlandó az elfoglalt területet a városnak visszaadni csak kéri a kártalanítás magasságát vele közölni. A gazdasági bizottság véleménye szerint az árapasztó csatorna vizek levezetése meghagyandó volna. A pénzügyi bizottság a kártalanítási összeget összesen 2505 koronába állapítja meg, Bachmann Antal a kártalanítási összeg magasságát elfogadja azzal, hogy az árapasztó csatorna betemetendő — a közgyűlés is így határozott.

A közgyűlés lefolyásáról alábbi tudósításunk számol be részletesen.

Elnök: Mattanovich Adolf kir. tanácsos polgármester.

A napirenden levő ügyekben hozott határozatok:

1. Polgármesteri havi jelentés. — Észrevétel nélkül tudomásul vétetett.

2. Az esküdtek kiválasztásához bizalmi férfiak kiküldése. — Az összeíró bizottság tagjaiul megválasztottak: Fa István, Graff J. Pál, dr. Gadjanszky Milán, Kresadinácz Sándor, Pavlovics Miklós és dr. Radda Ignác bizottsági tagok.

3. Szatmár megyei gazdasági egyesületnek kórirata a kisbirtokosok tehermentesítése tárgyában feliratnak pártolási iránt. — Tudomásul szolgál.

4. Sertés hizlalási szabályrendelet tervezet. — Napirendről levétetett.

5. Kapuzárasi szabályrendelet tervezet. — Mint Pancsován fölösleges elvetetett.

6. A Pancsova — Petrovosszellői h. é. vasút részvénytársaság kérelme a Pancsova Temesparti állomás kibővítési költségeihez leendő hozzájárulás iránt. — A temesparti állomás kibővítésére 37.500 korona engedélyeztetett a Temesparti alaptól úgy, hogy ezen költségen kamat nélkül 25 évi egyenlő részletben a vasút részvénytársaság által visszatérítendő és a netáni megtakarítások a felvételi épület és nyílt rakodónak esetleg még szükséges kibővítésére fordítandó.

7. A belügyminiszternek f. évi. 68260. sz. leirata a bécsi biztosító társasággal kötött szerződés

prédára leső ragadozók ültek az ijtú és vén írók, analitikusok, szimbolisták, kritikusok — s igazi írói kérelhetetlenséggel vallatták. Mindenik meg akarta találni a színx titkát s ezért örökké egymás szavába vágtak. A szóke asszony lusta mosolylyal hallgatta őket, a szabályos, nyugodt arca egy pillanatra sem változott el. Felett neki egyszerűen, minden pöz nélkül, — olykor szinte szegyenkezve, de különben olyan egykedvűen, mintha egész művészete voltaképp nem érdekelné őt . . .

— Az avatizmus! — kiálta egy lelkes analitikus olyan diadallal, mintha már nyomon lett volna, a leszámítási jog fog nekünk megmagyarázni mindent . . . Halljuk!

Madame Valéry elnevette magát.

— Hát ez is tudni akarják, mondá lassu vontatott hangján, — hát minden modern emberben, bennem is sokféle vér keveredett össze, francia, angol, sőt tán orosz is . . . Érdeklík a családi és vagyoni viszonyaim? Hát korán árvaságra jutottam egy délfranciaországi kastélyban. Pénzem mindig volt elég, független voltam s azt tehettem, ami nekem tetszet legrészegébb korom óta . . . Nos, de hisz mindez oly mellékes!

— Mi hát akkor a lényeges. Hol a titok?

— Nem tudom! — mormogá Madame Valéry csodálkozva — pedig magam is szeretném tudni . . . Keressek!

— Kora gyermekkorra óta ihletet érzett a művészetekhez?

— Nem mondhatnám . . . Ugy éltem a természet ólén mintegy álomban és sose álmodtam volna, hogy valaha művész lesz belőlem . . .

(Vége következik.)

tárgyában. — Az elutasító miniszteri rendelet tudomásul szolgál.

8. A kőolaj közvilágítás biztosítása végett megtartott árlejtés eredményének bejelentése. — A kőolaj világítást egy évre lámpánként és óránként 2:38 fillérért Speibewein János nyerte el.

9. A tűzifaszükséglet biztosítása végett megtartott árlejtés eredményének bejelentése. — A tűzifa szállítást, méterölenként 26 kor. 60 fillérért Schulez Simon fakeskedő nyerte el.

10. A városi gazdasági bizottságnak javaslata egy csikóteleprek létesítése tárgyában. — A csikók összeírása rendeltetett el.

11. A jövedéki hivatal alkalmazottainak kérvénye a 20%-os fizetési többletnek kiszolgáltatása iránt. — A 20% fizetés emelés 1904 évi január 1 étől számítva, belügyminiszteri jóváhagyás után kifizetendő.

12. Az árapasztó csatorna létesítése alkalmával elfoglalt terület kártalanításának megállapítása. — Az árapasztó csatorna betemetése és hasznából elvont 11 hold földért 2115 kor. kártérítés követeltatik.

13. Vasziljev Nóva nyugdíjazott kézbesítő kérvénye nyugdíjigényének egy összegben való végkielítése iránt. — Nyugdíjának 1640 kor végkielítésre leendő átváltoztatása iránti kérelmével elutasított.

14. Hercz József rendőrszakaszvezető nyugdíjazás iránti kérvénye. — Évi 604 kor. 80 fillér nyugdíjat nyer.

15. Dragics Milvoj rendőrszakaszvezető nyugdíjazás iránti kérvénye. — Kérelme elutasítása mellett állandó szolgálattételre a rendőr-bejelentési hivatalhoz osztattott be.

16. Zsivkovics György hivatalosolga nyugdíjazása. — Évi 504 kor nyugdíjat kap.

17. A városi végrehajtók kérvénye fizetés emelés és véglegesítés iránt. — Kérelmük figyelembe nem vétetett, azonban ezen évre fizetésük 20%-át drágasági pótlékként nyelik.

18. Szvoboda Sándor tb. r. alkaptányának segély iránti kérvénye. — 200 kor. segély engedélyeztetett.

19. Obranovics Mártouné bábai oklevélnék kihirdetése. — Kihirdetett.

20. Szabadságolá-ok. — Kada György számtiszt 2 heti, Szvoboda Sándor tb. alkaptány 4 heti szabadságot nyert.

A pancsovai kiállítás mezőgazdasági részének részletes programja.

Ezen csoportban kiállíthatók:

I. Mezőgazdasági termények u. m.

a) Gabonaművek é. p. itt termelt különféle fajta búza, árpa, takarmány- és sörárpa — rozs, zab, köles, rizs, magban és kávéban.

b) Helyes növények é. p. búkköny, borsó (takarmány), lencse.

c) Kapás növények é. p. különféle fajta kukorica morzsolva, csövekben, egész növény csövekkel, friss kukoricátó edényben, különféle fajta burgonya, répa, takarmány és cukorrépa, sütőtök, takarmány és disztökök, sárga és görög dinnye, czirok, mag, kékcs s kész seprők, csicsóka gumók és egész növény.

d) Olajos növények é. p. repec, mag-olaj s pogácsa, napraforgó mag, olaj pogácsa- egész növény, mák, mag s egész növény.

e) Fonalas növények é. p. kender friss és szárított kötegekben, tiltott, gerebenezett kender tekercsekben, fonál; kendermag, kendermag-olaj s pogácsa; dohány — levelekbe esomózva, magok, komló virág, egész komló.

f) Takarmánynövények: lucerna, löhere, muhar, — zölden és szárítva — széna, esetleg más takarmány növények. Lucerna, here, muhar fűmag, zabos-búkköny szárítva.

II. Kerti növények é. p.

Petrezselyem, sárga- s vörösrépa, peszternák, zeller, póré, retek, párhagyma, vöröshagyma, foghagyma, paradicsom, kel, kalarabá, káposzta, karfiol, uborka, evőfók, tojásgyümölcs, spárga, saláta, borsó, bab, paprika. Kerti növények magjai, paprika törve, savanyítva, úgy szintén uborka. Szárított s konzervált kerti növények.

III. Gyümölcs és szőlő.

Mindenemű gyümölcs mint alma, körte, őszibarack, szilva, dió stb. friss állapotban, kandirozva, aszalva, befőzve; izek, gyümölcs-sajtók. Élő gyümölcsfák edényekben. Szőlő fűrtökben levágva, venyigén hagyva, egész tőkék edényben, vagy szabadba kiültetve. Gyümölcs csomagoló- ládcskák, kosarak s egyéb csomagoló anyagok. Bor palackokban. Saját főzetű pálinkák üvegekben. Saját készítésű likerök. Cognac, pezsgő, sör.

IV. Virágkertészet.

Mindenemű élő virág, levágva virágtartókban, cserepekben, virágcsokrok, koszorúk s egyéb virágdiszmunka; díszfák, díszcserjék a szabadba kiültetve.

V. Állatok.

Lovak — ménék, kancák, herétek, csikók, anyakancák csikókkal. — Szarvasmarha: magyar fajta, nyugati, keresztetett. Tenyésztikák, tehének, ökrök, borjas tehének, borjúk. Sertések: tiszta mangolica, keresztetett, angol hússertések. Tenyész kanok, tenyész kocák malacikkal. Juhok — kosok, anya uhok, bárányok. Kacsák. M-hék kaptárokban, lépés, csepegtetett, pergetett méz, viasz. Mézbor, mézecet. Házilag készített mézes tészták.

VI. Baromfiak.

Hazai, nemes fajta tiszta baromfiak, keresztetettek, (tyúkok, kakasok, ludak, rucák, pulykák). Galambok.

VII. Malomipar- szesz- ecet.

Száraz- vizi- szél- gőzmalmok termékei. Szeszföldék termékei. Ecet eszencia.

VIII. Halászat.

Itten található halak, élve szárított s konzervált állapotban. Halászlé kellékek.

IX. Selyemtenyésztes.

X. Különbélek.

Talajminták, trágyák, műtrágyák, tejtermékek-sajt-, vaj, juhtúró, állati erőtakarmányok, korpá, búkköny-örölve, derby melasse. Háziszappau, házi kenyér, levesbe való szárított tészták, tarhonya, házilag készített cukor- s egyéb sütemények. Gyapjú, nyers, s tisztított állapotban, fonva, feldolgozva (házilag előállított gyapjuból készült ruházati cikkek). Fényképek gyárakról, gazdasági épületekről, szőlőkről, kertekről, tenyész állatokról. Gazdasági könyvveliteli könyvek. Gazdasági, állattenyésztési, gyümölcsészeti, borászati irodalom.

Megjegyzés. Üvegek s papirostányérokrol a végrehajó bizottság gondoskodik s bocsátja azokat önköltségen a kiállítók rendelkezésére. A gazdasági kiállításra vonatkozó mindenemű felvilágosítást a kiállítás igazgatósága ad meg.

Előfizetési felhívás.

Október hó elsejével új előfizetést nyitunk lapunkra.

A „Végvidék“ előfizetési ára:

Egész évre . . . 12 korona.

Fél évre . . . 6 korona.

Negyed évre . . . 3 korona.

Kérjük azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése szeptember hó végén lejárt, hogy azt mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

H I R E K.

Ó Felsőge a magyar király nevenapja alkalmából kedden október 4 én d. e. 9 órakor a helybeli rom. kath. templomban ünnepi nagy mise fog tartatni, melyre városunk összes állami és városi hivatali egyletei és testületei meghívtattak. — A iskolai ifjúság reggel 8 órakor megy a templomba.

Személyi hírek. Városunk főispánja, bajnai Zákó Milán nejjével pénteken reggel Bécsbe utazott. — Mattanovich Adolf kir. tanácsos polgármester hétfőn Budapestre utazik.

Október 6. A kegyeletes emlékezés ünnepét üli csütörtökön a magyar nemzet. Az aradi 13 vőrtanunk, a nemzet nagy hőseinek, azoknak a félisteneknek kegyetlen kivégeztetésével a gyáva hőhérok, kik oly gyakran futottak a magyar seregek hősiessége elől, — a szabadság csiráját is megfőjtani vélték. Tévedtek. Ők és rémuralmuk megbuktak, de az igaz ügy, melyért annyi ezer-ház ontotta vérért és áldozta nemes életét, diadalt aratott. De nem is haltak meg ők! Élnek, élteti a nemzet kegyelete, halála. Haláluk évfordulóján imára kucsolódik kezünk, inát rebeg ajkunk, hogy tudjuk magyar hazánkat úgy, szeretni, mint a 13 aradi vőrtanu. — Pancsova hazafias polgársága is igaz kegyelettel emlékezik meg a nagy idők nagy hőseiről. A „Pancsovai Társaskör“ kezdeményezésére október 6 án délelőtt 11 órakor gyásztiszteltet tartatik a rom. kath. templomban, melyre az összes hatóságok, testületek és egyletek meghívtattak.

Iskolai hír. A főgimnázium ifjúsága f. é. okt. 4-én Ó Felsőge névnapján d. e. 9 órakor ünnepélyt rendez. Tárgysorozat: 1.) Hímnusz, Éneklí az ifjúsági énekkar 2.) Dal a királyra. Irta Kozma Andor, szavalja Fischer Sándor V. oszt. tanuló. 3.) Szózat. Éneklí az ifjúsági énekkar. 4.) A legszebb ének. Irta Czuczor Gergely, szavalja Sattler Károly VI. oszt. tanuló. 5.) A hazaért. Irta Pósa Lajos, szavalja Knezevics Tivadar VII. oszt. tanuló. 6.) Magyar király-induló. Éneklí az ifjúsági énekkar.

Második utalványpénztár. A postautalvány befizetési pénztárnál a hónap első napjaiban a nagy torgalmat eddig csak egy tisztviselő látta el és a befizető felek sokszor órákig nem juthattak sorra. A torlódást megszüntetendő október 1-től kezdve a hónap első napjaiban mindig két utalvány befizetési pénztár fog működni. A postahivatal egyben felkéri a közönséget, hogy lehetőleg csak a befizetendő pénzösszeget adja át tisztviselőnek, hogy a váltás mellőzhető legyen s a felvétel ez által is gyorsított és esetleges különbözetek ne fordulhassanak elő.

A főgimnázium ifjúsági önképzőköre f. hó 6 án. csütörtökön, d. u. 3 órakor az aradi vőrtanuk emlékére gyászünnepélyt rendez. Tárgysorozat: 1.) Megnyitó beszédet mond Mátyás Ernő VII. oszt. tanuló, főjegyző. 2.) Október 6-án. Irta Ábrányi Kornél szavalja Sepsei Mihály VIII. oszt. tanuló. 3.) Tizenhárom. Irta Várad Antal, szavalja Petkovics László VII. oszt. tanuló. 4.) Ünnepi beszédet mond Kiss György VIII. oszt. tanuló, ifj. elnök. 5.) Szabadság virága. Irta Bartók Lajos, szavalja Schukker Miklós VII. oszt. tanuló. 6.) A szabadság vőrtanuja. Irta Léva József, szavalja Péterfi Jenő V. oszt. tanuló. 7.) Szózat. Éneklí az ifjúság.

Kiállítási hírek. Jövő évi kiállításunk szép sikertnek ígérkezik. Eddigéig több mint 200 bejelentés történt. Különös érdeklődést tanúsítanak a gépgyárosok. Weifert I. M. helybeli sörgyáros 200 négyzetméter területet vesz igénybe. Tor-Vásárhely közönsége 100 koronát, a temesvári kereskedelmi és ipari kamara újabb 1000 koronát szavazott meg a kiállítás czéljaira.

Gazdáink figyelmébe. A gazdák vasárnapi értekezletén elhangzott azon kívánsághoz képest, hogy több fajta gabona magból mintát kellene hozatni, a kiállítási igazgatóság eleget tett és minden érdeklődő megtekintheti a megrendelt magot a városi mérnöki hivatalban. Ajánljuk gazdáink figyelmébe, valamint azt is, hogy tegyenek próbát idegenből származó magokkal.

Új távbeszélő állomások. Kereskedelmi bank Árú osztály 17 szám; Messer Fülöp Zsákkölcsönző intézet 36 sz.; Fischer Ignác magtára 87 sz.; Garai Jenő bizományi irodája 129 sz.; folyam mérnöki hivatal 128 sz.; Mandrezevits Jęfta gabona kereskedő 118 sz. Polacsek Flórián gabona kereskedő 105 sz.; Dr. Grosz Dezső ügyvéd 130; Hirschl Armin fakereskedő 86 szám.

Mi lesz a drága húsárral. Csoda történt. A szerdai közgyűlésen a pancsovai drága húsárak kerültek szóba. Konstatálták hogy Temesvárott és Nagybecskerekben is jóval olcsóbbak a húsárak mint nálunk és felkérték a polgármestert, hogy egyelőre „represszáliák” alkalmazása nélkül intézkedjék a húsárak leszállítása iránt, a mit a polgármester meg is ígért. Vajjon lesz-e ezen „szentelt víz” féle intézkedésnek hatása és mikor a mi szegény — mészárosainknál.

Búcsu. A jövő vasárnap, október 9-én lesz az evangélikus búcsu. Ez alkalommal az ág. ev. templomdalegylet dalestélyt ad az alsóvárosi Manyik-féle sörházban. Ez ének előadás után tánc következik. Kezdet este 8 órakor; beletidjék személyenként 1 korona.

Szállítások a honvédség részére. A honvéd csapatok részére 1905 évi január hó 1-től 1905 évi december hó 31-ig szükséges allábbi mennyiségű kenyér szállítása iránt a hirdmény szerint a tárgyalások megtartanak: 1904 évi október hó 25-én d. e. 10 órakor Pancsován (a honvéd állomás parancsnokság irodájában) a pancsovai állomás szükséges 60200 adag kenyér. 1905 évi október hó 10-én d. e. 9 órakor Verseczen (a honvéd gyalogezred kezelőtiszt irodájában) a verseczi állomás szükséges 73000 adag kenyér, 1904 évi október 25-én d. e. 10 órakor Nagy-Becskerekben (a honvéd állomás parancsnokság irodájában) a nagybecskereki állomás szükséges 46000 adag kenyér. Fent felsorolt szállításra esetleg szükséges bővebb tájékozások a pancsovai, valamint felsorolt iroda helyiségekben nyerhetők, valamint benyújtandó ajánlatok és részletes határozmányokat tartalmazó szállítási feltevélek ott bárki által megtekinthetők.

A király a tüdőbetegekért. A király legkegyelmesebben elrendelte, hogy a József Főherceg Szanatorium Egyesületnek, mely már a tavasszal hozzákezd az első népszanatorium építéséhez, a budapesti királyi bérház egyik földszinti bolthelyisége ingyenesen engedtesse át az egyetlet humanus céljaira. Ugyan is az egyesület sorsjátékot rendez és a sorsjáték igen értékes nyereményeit a királyi bérházban teszi közzé. A József Főherceg Szanatorium Egyesület sorsjátéka iránt megynkben és városunkban nagy érdeklődés nyilvánul.

Fogfájás és szájbűz azonnal megszüntet a „Plombus” amerikai öplombázó szer. Bővebbst a lapunk mai számában közzétett hirdetésben.

A Magyar Festőművészet Albuma. A magyar könyvkiadványok terén, feltűnést keltő diszmvél fog a Pesti Napló olvasóinak karácsonyi ajándékul kedveskedni. Címe: A Magyar Festőművészet Albuma, és gyönyörű foglalatja lesz a magyar festőművészet remekeinek, Kupeczkytól és Mányoktól kezdve a jelenkorig, mikor Munkácsy Mihály, Székely Bertalan, Lotz Károly, Benczur Gyula és Zichy Mihály vezetésével, hatalmas gárda szolgálja a magyar festőművészetet. A magyar irodalomban nem jelent még meg ehhez hasonló nagy koncepcióju diszmt. Ötven nagyszabásu magyar festmény fogja a diszmvntát ékesíteni, művészi reprodukciókban. E gyönyörű könyvet karácsonyi ajándékul megkapja a „Pesti Napló” minden allandó előfizetője, és díjtalanul megkapja mindama új előfizetője, aki egész éven át fél vagy negyedévenként, vagy havonként, de megszerkítés nélkül fizet elő a „Pesti Napló”-ra. A „Pesti Napló”, előfizetési ára egy évre 28 kor. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VI. Andrássy-ut. 27.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozatlan Ferencz József keserűvizet.

A helyi hajó téli menetrendje. A téli menetrend érvényes októbertől március végéig.

Pancsováról ind. Zimonyba d. e. 9 órakor és d. u. 2 órakor; Zimonyból indul Pancsovára d. e. 6³/₄ órakor és 11¹/₂ órakor.

Különfélék.

Az elzalogosított guillotine. A napokban halt meg Deibler, a francia hóhér s halála alkalmából egész csomó anekdotát elevenítenek föl az elhunytól, pedig a legtöbb ezekből nem is Deiblerrel esett meg, hanem elődjével: Sanson Henryvel. Ez a Sanson roppant mód el volt adódva s amikor már sehogysem tudott segíteni magán, fogta magát és egyszerűen — becsapta a guillotine, amely természetesen a francia állam tulajdona volt. Nem sokára ezután egy kivégzést kellett végrehajtania. Aggodalmaktól eltelve mentel a hitelezőjéhez, aki nál a guillotine elzalogosította, ez azonban megtagadta a gyilkos számszám kiadását. Az állam, akarva, nem akarva, kénytelen volt kifizetni Sanson adósságát az illető hitelezőnél, ami kitett vagy 4000 frankot s akkor aztán föllálthatták végre a guillotine.

Az a bizonyos czopf. Lisszabonnak legkedveltebb sétánya arról volt mostanáig nevezetes, hogy volt benne egy pad, amely előtt folytonosan katonai őr állott, ki senkit sem engedett a lőczára leülni. Azon a sétányon van még egy egész csomó fapad, amelyek a sétáló közönség békén használhat, csak éppen arra az egyre nem volt szabad senkinek leülnie. Sokáig nem tudta senki a különös intézkedés okát és nem is kutatta senki, míg végre most új helyőrségi parancsnokot kapott a város s az új ezredes maga lett kíváncsi rá, hogy ugyan miért is kell neki ahhoz a padhoz minden két órában rendes őrséget küldeni. Az ezredes vizsgálatot indított, amely aztán meglepő eredménnyel is járt. Kiderült ugyanis, hogy vagy tiz esztendővel ezelőtt részeg katonák egy izben összetörték azt kérdéses padot, amelyet aztán az akkori ezredes újjal cseréltett ki, de hogy a frissenfestett lőczán senki össze ne piszkíthassa a ruháját, egy katonát rendeltetett melléje egy pár napra. Az ezredes megfellebbezett a dologról és attólfogva a kaszárnyából mindennap kivonult a pad mellé a szuronyos őr. Természetesen az új ezredes most megszüntette a furcsa őrséget és a közönség végre használhatja veheti a tiz esztendő alatt bizonyára jól megszáradt padot.

Tengeralfali táviró-vonal Izland szigetére. Kopenhágából jelentik, hogy az északi nagy távirótársaság és az ottani kormány között a napokban befejeződtek az Izland szigetére vezetendő új kábelvonal tárgyalások. E szerint a távirótársaság a Sheland és a Faröer szigetek, valamint Izland szigete között átveszi a kábel létesítését és üzemét évi 54.000 korona szubvenzió mellett, amelyet Dánia tartozik fizetni, míg Izland szigete 35.000 korona szubvenzióval köteles támogatni a társaságot. A vonal megnyitása legkésőbb 1906 október elsőjén fog megtörténni.

Vagyont érő talált bélyeg. Dr. Schmittke, az asztracháni német konzulátus orvosa, nemrégiben a hivatalos levéltár régi okmányait selejtezte és ezen munkája közben egy 1847-ben kibocsátott 1 pennys Mauritius-bélyegre bukkant. Az orvos természetesen roppant megörült a leletnek, ami nagyon is érhető, mert azzal a talált bélyeggel egy csinos öszgecske hullott az ölébe. Ez idő szerint ugyanis 15.000 korona a piaci ára ennek a roppant ritka bélyegfajtának, amelyből olyan kevés van, hogy még ezen a horribilis öszgezen sem lehet kapni belőle. Akinek megvan, az feltékenyen őrizi és tovább nem adja. Dr. Schmittke maga is szenvedéles bélyegyűjtő s így nem valószínű, hogy példányát tovább adja.

Az indiai özvegyek sorsa. Ugy látszik, hogy a vallásos hagyományokhoz és ceremóniákhoz görcsösen ragaszkodó hinduk is engednek már makacs fanatizmusukból. Erre mutat, hogy az angol kormány eddig figyelmebe vett azon rendeletét, hogy az özvegyeknek szabad újra férjhez menni, önszántukból kezdik érvényesíteni. Igaz, hogy e lépésre a pestis viszi őket. A szörnyű dögvész által megtizedelt vidék lakosai kényszerülve vannak — leányok híján — feleségül venni a gyermekkorukban férjhez adott „szüz özv y e k e t”, akik eddig örökös özvegyesre voltak kárhoztatva. A hinduk ez újítás miatt két ellentétes táborra szakadtak, mibőlgyözetesként bizonyára az újítók fognak kikerülni.

Zenélő képeslevelezőlapok. Legközelebb egy francia nyomda-vállalat zenélő képeslevelezőlapokat készül forgalomba hozni. Magán a levelezőlapon valamelyik híres zeneszerzőnek vagy énekessel lesz az arczképe látható, amelyet egy átlátszó, vékony zselatinréteg borít be. Ezen a zselatinrétegen egy zeneműnek vagy dalnak a fonografikus felvétele lesz, úgy hogy a levelezőlapot csak rá kell tenni egy fonográf hengerére és a gép lejátszsa, vagy lelékeli a szerzeményt a szerint, hogy zeneszerző vagy valami énekes arczképe van a lapon.

Egy szellemes elcélződő azt ajánlja most a képviselőjelölteknek, hogy programbeszédjüket ilyen levelezőlapon küldjék meg választóiknak.

Csak addig. Mint a „Götebergs H. und S.” írja K u r o p a t k i n már a háboru kitérőesekor érezte, hogy az orosz-japán konfliktus nagyon hosszú ideig fog tartatni. Erre mutat az, hogy midőn egy, a kormány által hozzá beosztott svéd tisztet kérdezett, meddig szándékozik a mandzsuriai harctéren maradni s a tiszt azt felelte, hogy: „Csak a hadjárat befejeztéig” — Kuropatkin megcsóválta a fejét: „Csak addig — csak addig? — akkor ön ősz fejjel fog hazatérni.”

Hirdetések.

17303 szám
tkvi. 1904.

Végzés árverési hirdményi kivonat.

A pancsovi kir. tszék mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Feymann Gyula ügyvéd által képviselt May Markus pancsovai lakos javára 156 kor. 84 fill. és jár. kielégítése végett az 1881: 60. t.-cz. 144. §-a alapján s 146 §. és 185 §-a értelmében Maxa Mojsze homolici lakos adós illetve Bindja Márta késedelmes árverési vevő kárára és vésztélyére a pancsovai kir. tszék, területén lévő pancsovai járáshoz tartozó Homolicz községben és a homolici 2769 sz. tkvből alkotott 115. sz. betétbe: 1. A. + 1. sor. 1573 hrsz. a foglalt 975 ö. ö. sz. ház és 185 □-ól udvarra 792 kor. becslásban az árverést elrendeli s azt valamint a megállapított feltételeket ezennel közzé teszi.

A nyilvános árverés Homolicz községében 1904. évi november hó 12-én d. e. 9 órakor fog megtartatni, a következők úgy a tkvi hivatalban mint Homolicz községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becslár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

- 3) Az árverezni szándékozők tartoznak kivéve Bindja Márta késed. árverési vevő a ki a jelen árverésnél részt nem vehet az ingatlan becslárának 10% át vagyis 22 kor. 40 fill. készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni vagy az 1881: 60. t.-cz 170 §. értelmében a bánatpénz előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt u. a. kiszolgáltatni.

Pancsován, 1904. évi szeptember hó 22 én.

Dr. Bernhardt,

k. t. albiró.

SZÓLÓLUGAST

Ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlő alkalmas. (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megő is, természetesen nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat illetek, azok bőven ellátják házaikat az egész szőlőérés idején a legkínzóbb muszatály és más edes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen olyan hely, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legregebb disze, anélkül, hogy legkevésbébb helyet is elfoglalna az egyébr. használható részekből. Ez a leghálátosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetése vonatkozó, színes fényvnyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki ezimét egy levelezőlapon tudja. **Cím:**

Érmelleki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Schicht-szappan

„szarvas”

vagy

„kulcs”

jegygyel

legjobb, legkládóssabb s ennélfogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatiészektől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

